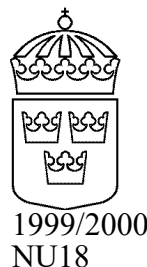

Näringsutskottets betänkande

1999/2000:NU18

Börsintroduktion av Telia AB

Ärendet

I detta betänkande behandlas

- dels* proposition 1999/2000:84 om börsintroduktion av Telia AB,
- dels* sex motioner väckta med anledning av propositionen,
- dels* två motioner väckta enligt 3 kap. 15 § riksdagsordningen med anledning av händelse av större vikt,
- dels* en motion väckt under den allmänna motionstiden.

Upplysningar och synpunkter i ärendet har lämnats av näringsminister Björn Rosengren och koncernchefen för Telia AB Jan-Åke Kark.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker att regeringen ges ett bemyndigande att minska statens ägande i Telia till lägst 51 % av samtliga aktier. Genom en börsintroduktion får bolaget likvärdiga verksamhetsförutsättningar som konkurrenterna och möjligheter att fortsätta utvecklas på ett positivt sätt. Med ett minskat statligt ägande, i enlighet med regeringens förslag, kommer Telia att kunna delta i den utveckling som pågår bland de europeiska telekommunikationsoperatörerna. I flera motioner från företrädare för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet förordas att regeringen skall bemyndigas att sälja hela Telia. Utskottet anser emellertid att det är en fördel att staten nu behåller ett majoritetsägande i bolaget. Ett sådant ägande kan fungera som en spärr mot den risk för fientliga uppköp som ofta kan följa av förändringar i ägarstrukturen.

Utskottet delar vidare regeringens uppfattning att Teliaaktien bör få ställning som en folkaktie. Detta kan åstadkommas genom att storleken på de aktieposter som erbjuds den svenska allmänheten avpassas så att det blir möjligt för många privatpersoner att köpa Teliaaktier.

I en reservation (m, kd, c, fp) förordas att det aktuella bemyndigandet inte skall begränsas till 49 % av aktierna, utan avse hela det statliga ägandet i Telia. Statsmakterna bör således klargöra att den nu inledda privatiseringen inte skall innebära ett fortsatt statligt majoritetsägande, utan att det statliga ägandet skall minskas till under 50 % så snart marknadsförutsättningarna medger det. Vidare bör klargöras att avsikten därefter är att snarast möjligt sälja hela Telia, sägs det i reservationen.

Utskottet tillstyrker också att regeringen ges bemyndigande att utnyttja den låneram som etablerades för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen och försäljningen av aktier i Telia–Telenor för kostnader för börsintroduktion av Telia och försäljning av aktier i bolaget samt att utöka låneramen med 80 miljoner kronor till 230 miljoner kronor.

Propositionen

I proposition 1999/2000:84 föreslås att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att minska statens ägande i Telia AB till lägst 51 % av samtliga aktier,
2. bemyndigar regeringen att utnyttja de medel som inte utnyttjats för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia–Telenor för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia AB,
3. godkänner vad regeringen föreslår om en utökad låneram med 80 miljoner kronor för statens kostnader i detta sammanhang.

Motionerna

De motioner som väckts *med anledning av propositionen* är följande:

1999/2000:N32 av Sten Tolgfors (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Telia AB bör privatiseras i sin helhet,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla hela det statliga ägandet i Telia AB i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:N33 av Åke Sandström m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen avslår yrkande 1 i regeringens proposition att bemyndiga regeringen att minska statens ägande i Telia AB med högst 49 %,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avyttra statens aktieinnehav i Telia AB,
3. att riksdagen anvisar 60 miljarder kronor av försäljningssumman för Telia AB till utbyggnad av en digital infrastruktur.

1999/2000:N34 av Eva Flyborg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen bemyndigar regeringen att i ett första steg inom 18 månader minska det statliga ägandet i Telia AB till under 50 % och att inom fyra år helt avveckla det statliga ägandet.

1999/2000:N35 av Göran Hägglund m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att successivt sälja samtliga aktier i Telia AB,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att försäljningen bör ske i små aktieposter.

1999/2000:N36 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om börsintroduktionen av Telia AB.

1999/2000:N37 av Carin Lundberg och Ingemar Josefsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om börsintroduktionen av Telia AB.

De motioner som väckts *enligt 3 kap. 15 § RO med anledning av händelse av större vikt* är följande:

1999/2000:N20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen uppdrar åt och därmed bemyndigar regeringen att ta upp förhandlingar om ett uppbrytande av aktieägaravtalet vad gäller fusionen mellan Telia och Telenor.

1999/2000:N21 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att, vid lämplig tidpunkt, sälja statens aktieinnehav i Telia AB i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen beslutar anvisa 60 miljarder kronor av försäljningssumman för Telia AB till utbyggnad av digital infrastruktur i Sverige i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till den närmare utformningen av en digital infrastruktur i enlighet med vad som anförts i motionen.

Den motion *från allmänna motionstiden* som behandlas här är

1999/2000:T705 av Eva Flyborg m.fl. (fp) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utförsäljning av Telia.

Utskottet

Propositionen

Bakgrund

Televerket ombildades den 1 juli 1993 till ett av staten helägt aktiebolag, Telia AB (prop. 1992/93:200, bet. 1992/93:TU30). Huvudmotivet var att aktiebolagsformen ansågs utgöra en lämplig associationsform för konkurrensutsatt verksamhet. Riksdagen beslöt våren 1998 (prop. 1997/98:121, bet. 1997/98:NU14) om riktlinjer för Telias verksamhet. Våren 1999 godkände riksdagen ett avtal mellan svenska staten och norska staten om sammanslagning av de bägge företagen Telia AB och Telenor AS (prop. 1998/99:99, bet. 1998/99:NU14). Vidare bemyndigade riksdagen regeringen att minska svenska statens ägande i det sammanslagna bolaget. En efterföljande börsintroduktion var överenskommen mellan staterna. Emellertid avbröts arbetet med sammanslagningen i december 1999. När sammanslagningen nu är under avveckling återkommer regeringen till frågan om börsnotering av Telia. I skrivelser i januari och mars 2000 har Telia redovisat huvudinriktningen i bolagets affärsstrategi. En börsintroduktion skulle underlätta genomförandet av strategin, sägs det i propositionen.

I proposition 1999/2000:86 om ett informationssamhälle för alla (den s.k. IT-propositionen) förelås mål, inriktning och prioritering av områden för IT-politiken, ändring i ledningsrättslagen (1973:1144) samt ändring i lagen

Avveckling av planerad sammanslagning mellan Telia och Telenor

EG-kommissionen godkände i oktober 1999 sammanslagningen mellan Telia och Telenor, varefter ett aktieägaravtal mellan staterna undertecknades. De svenska och norska statsministrarna offentliggjorde i december 1999 ett uttalande med innebörden att arbetet med sammanslagningen skulle avbrytas. Motivet var bl.a. de problem som uppstått vid sammanslagningens genomförande. Vidare överenskomts att de bägge staterna skulle träffa ett avtal om avveckling av samgåendet. Avtalet kommer senare att överlämnas till riksdagen för kännedom. I avtalet skall bl.a. fördelningen av de gemensamma kostnader som länderna haft behandlas.

Utvecklingen av telekommunikationsmarknaden och Telias framtida inriktning

Telekommunikationsmarknaden har under de senaste åren genomgått grundläggande förändringar. Huvudorsakerna bakom den process som pågår i telebranschen är den tekniska utvecklingen, den omfattande liberaliseringen av telemarknaden i de flesta länder och globaliseringen. Den nordiska telekommunikationsmarknaden ligger i täten internationellt vad gäller utnyttjandet av såväl fasta som mobila tjänster, liksom inom tillämpning av nya områden, såsom Internet och bredband. På dessa marknader är Telia en av de ledande aktörerna.

Telia har, som nämnts, redovisat huvudinriktningen i bolagets affärsstrategi. Telia har en unik möjlighet att etablera sig som ett mycket snabbt växande och lönsamt svenskt spjutspetsföretag inom mobil datakommunikation och Internet, sägs det. Det är bolagets bedömning att Telia omedelbart måste genomföra ett antal strategiska åtgärder och säkerställa tillgång till tillräckliga finansiella resurser. Den framtida verksamhetsinriktningen kommer att koncentreras till ett antal kärnområden, såväl geografiskt som verksamhetsmässigt. Dessa områden är mobil kommunikation, internationell IP-carrier (Internet Protokoll) – dvs. nät som hyrs ut till andra operatörer, och en snabb bredbandsutbyggnad i Sverige. Strategin innefattar mycket omfattande investeringar i FoU i Sverige, utbyggnad av bredband i Sverige och uppbyggnad av en internationell närvaro som IP-carrier. Kapitalbehoven på samtliga dessa områden är betydande. Utbyggnaden genererar omfattande utvecklingsarbete i Sverige och avser stora investeringar i nät både i Sverige och utomlands. Investeringarna planeras i Sverige ske i första hand i egen regi, medan investeringarna utomlands till en del avses ske genom förvärv av andra företag.

Börsintroduktioner av de tidigare nationella telebolagen i Europa har varit vanliga under senare år. Skälen som redovisas är – förutom statsfinansiella – att bolagen skall kunna få tillgång till kapitalmarknaden för att ta till vara de möjligheter som finns där och därigenom stärka sina positioner. För närvarande har Telia en nackdel gentemot sina konkurrenter. En väsentlig förutsättning för att uppnå lika villkor är att ha tillgång till kapitalmarknaden för att kunna skaffa kapital till en expansion och för att kunna samarbeta internationellt på viktiga områden.

För att ge bolaget möjligheter att verka på samma sätt som övriga aktörer på marknaden genom att expandera, dra till sig externt kapital och förvärva andra företag mot betalning i egna aktier anser regeringen att det statliga ägandet i Telia skall minskas och att bolaget skall börsnoteras. Regeringen vill därför erhålla ett bemyndigande av riksdagen att minska statens ägande i Telia. I ett första steg vill regeringen minska statens ägande i Telia ned till 51 % av samtliga aktier i bolaget. Detta ger tillräckligt utrymme för en börsintroduktion och för bolaget att skaffa nytt kapital och göra förvärv genom att emittera nya aktier. Regeringen avser att återkomma till riksdagen om en ytterligare minskning av ägandet skulle bli aktuell. Förändring av statens ägande kan ske antingen genom att staten säljer aktier som för närvarande innehas av staten eller att staten tillstyrker nyemission som minskar statens ägarandel. En kombination av dessa alternativ är även möjlig.

Regeringen har för avsikt att senare under våren 2000 genomföra en börsintroduktion av Telia om marknadsmässiga förutsättningar föreligger. I det sammanhanget kan även en nyemission bli aktuell. Det bör ankomma på regeringen att fatta beslut om tidpunkt, omfattning, former m.m. för börsintroduktionen, sägs det. När regeringen genomför en försäljning av aktier i Telia bör det ske så att statens intresse att få ut bästa värde tillgodoses. Regeringen avser att genomföra börsintroduktionen på sådant sätt att många privatpersoner ges möjlighet att teckna aktier; Teliaaktien skall bli en folkaktie. Särskilda rabatter till privatpersoner kommer dock inte att lämnas.

Staten skall utöva ett professionellt och affärsmässigt ägande av sitt innehav i Telia med sikte på att skapa bästa möjliga förutsättningar för bolagets utveckling på sikt, sägs det vidare i propositionen. Den framtida förvaltningen av statens ägande i Telia bör ske med inriktning på att utveckla Telia och söka uppnå bästa värde på statens innehav i bolaget. Det ankommer i övrigt på ägare och styrelse att fatta sådana beslut om bolagets struktur, finansiella mål och affärsidé att bolaget i framtiden är attraktivt på kapitalmarknaden.

Kostnader för arbetet med planerad sammanslagning av Telia och Telenor samt kostnader för börsintroduktionen av Telia

Riksdagen bemyndigade våren 1999 regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret inom en ram av 100 miljoner kronor för att tillfälligt täcka kostnader i samband med den planerade sammanslagningen av Telia och Telenor (prop. 1998/99:100, bet. 1998/99:FiU27). Låneramen skulle regleras genom intäkter från försäljning av aktier i det sammanslagna bolaget. För

kostnaderna i samband med den planerade börsintroduktionen av det nya bolaget bemyndigade riksdagen hösten 1999 regeringen att besluta om ytterligare lån i Riksgäldskontoret inom en ram om 150 miljoner kronor (prop. 1999/2000:1, bet. 1999/2000:NU1). Också denna låneram skulle regleras genom försäljning av aktier i det sammanslagna bolaget. De kostnader som staten haft för det påbörjade försäljningsarbetet kan uppskattas till ca 30 miljoner kronor, vilka kommer att belasta låneramen.

Huvuddelen av kostnaderna för den försäljning av aktier i Telia som nu är aktuell är direkta kostnader för själva aktieförsäljningen. De omkostnader som staten finansierar är bl.a. dels kostnader för statens egna rådgivare, dels kostnader för informationsinsatser i samband med försäljningen. Regeringen föreslår att riksdagen dels medger att den låneram som etablerades för kostnader i samband med försäljningen av aktier i Telia–Telenor får användas för kostnader för börsintroduktionen av Telia och försäljningen av aktier i bolaget, dels bemyndigar regeringen att utöka låneramen med 80 miljoner kronor för kostnader av detta slag till sammanlagt 230 miljoner kronor. De båda låneramarna på 100 respektive 230 miljoner kronor skall regleras med medel från statens inkomster av försäljning av aktier i Telia.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av propositionen

Riksdagen bör göra ett uttalande om vikten av ett fortsatt statligt majoritetsägande i Telia, anför det i motion 1999/2000:N37 (s). En börsintroduktion av Telia är, enligt motionärernas mening, en nödvändig åtgärd för att skapa det ekonomiska utrymme som företaget behöver för att utvecklas positivt och göra nödvändiga investeringar. Försäljningen av Telia bör dock ske över en längre tid för att på så sätt tillförsäkra medborgarna bästa möjliga pris, anser motionärerna. När Telia börsintroducerats återstår bara norska Telenor som helägt statligt telebolag i Europa, men de flesta stora europeiska telekommunikationsoperatörerna har behållit en statlig ägarmajoritet och därmed ett offentligt inflytande över den aktuella delen av infrastrukturen, säger motionärerna. De menar att staten har visat sig vara en både kompetent och ansvarsfull ägare, varför det inte är kommersiellt negativt att behålla ett majoritetsägande. Tvärtom anser många att ett statligt majoritetsägande fungerar som en stabiliseringsfaktor, hävdar motionärerna och anför att ett starkt statligt ägarintresse också är en garanti för att forskning, tekniskt kunnande och företagsledning blir kvar i Sverige.

Stat och kommun bör ha som kärnverksamhet att hantera det genuint gemensamma som ingen annan kan lösa lika bra eller bättre, anför det i motion 1999/2000:N36 (m). Därför anser motionärerna att staten inte skall driva företag. En privatisering av Telia har under lång tid varit ett krav från Moderata samlingspartiet, påpekar motionärerna. De menar att Socialdemokraterna bär ett stort ansvar för de försäljningsintäkter och affärsmöjligheter som har gått förlorade, på grund av att Telia har bibehållits i statlig ägo. Den nu aktuella propositionen lades fram en vecka efter den fastlagda sista dagen för att garanteras en behandling under vårriksdagen, säger motionärerna vidare. De

erinrar om att företrädarna för de borgerliga partierna i näringsutskottet i december 1999 föreslog ett utskottsinitiativ som skulle ge regeringen fullmakt att sälja Telia, något som avvisades av företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det nu aktuella förslaget om att börsintroducera Telia välkomnas av motionärerna, även om de anser att det ställer sådana krav på snabbt beslut i riksdagen att det tangerar det grundlagsfästa kravet på beredning. Trots detta anser motionärerna att allt bör göras för att klara tidsgränserna – inte för att skydda regeringen, utan för att skydda Telia, dess anställda och vitala, svenska intressen. Motionärerna förordar att regeringen skall ges fullmakt att stegvis sälja hela bolaget.

En börsintroduktion av Telia blir en av de största i Sverige någonsin och ställer därmed, enligt motionärerna, speciella krav enligt följande:

- Risken för fortsatt statlig inblandning, som kan sänka värdet med tiotals miljarder kronor, måste elimineras genom entydiga åtaganden att staten skall gå ur majoritetsägandet inom överskådlig framtid och i sin helhet vid lämplig tidpunkt.

- Det statliga regelverket inom teleområdet måste klargöras så långt möjligt. Det gäller reformer avseende mobiltelefonin – s.k. tredjepartsaccess till de berörda näten (s.k. local loop unbundling, LLUB), s.k. nationell roaming (gemensam täckning av hela landet av licenshavarna), nummerportabilitet och fördelningen av den tredje generationens mobiltelelicenser (UMTS) – samt klargörande av konkurrensrätten för samtliga accessformer för data och teletrafik.

- En bred, svensk allmänhet måste garanteras tilldelning av aktier och en mindre rabatt bör ges.

- En börsintroduktion bör komma snabbt för att inte ytterligare skada bolagets möjligheter och därmed Sveriges intressen.

Telia bör privatiseras i sin helhet och regeringen bör bemyndigas att utveckla hela det statliga ägandet, anför det i motion 1999/2000:N32 (m). Under de borgerliga regeringsåren 1991–1994 genomfördes ett av Europas mest framgångsrika privatiseringsprogram, säger motionären och nämner att företag till ett värde av ca 23 miljarder kronor privatiserades, vilket bidrog till både stärkta företag och stärkta statsfinanser. Staten är inte en kompetent ägare av kommersiella företag, anser motionären. Han menar att andra hänsyn än bolagets bästa tillåts ta överhanden, vilket skadar de statsägda företagens möjligheter att utvecklas. Regeringens hantering av Telia tjänar som en illustration till varför staten inte skall äga företag, säger motionären. Han anser att regeringens förslag om att få minska statens ägande i Telia till 51 % är olyckligt och att regeringen måste ge en tydlig signal om att staten helt skall gå ur bolaget.

Kristdemokraterna har länge arbetat för en ägarspridning när det gäller vissa statligt ägda företag, däribland Telia, sägs det i motion 1999/2000:N35 (kd). Det statliga ägandet avseende företag som verkar på kommersiella villkor är till nackdel för ekonomins funktionssätt, för företagen och deras anställda och innebär en orimlig inlåsning av den förmögenhet som nationen disponerar över, anför motionärerna. De anger följande skäl för privatisering av statligt ägda företag: ägandet bör spridas; förutsättningarna för de berörda

företagen förbättras; beträffande Telia gäller att bolaget har ett stort kapitalbehov för kommande investeringar och att det inte kan förväntas att staten över statsbudgeten skall skjuta till de medel som fordras för expansion; statens räntebörda minskas genom ett minskat lånebehov; statens roll bör renodas. Statens roll i samhällsekonomin skall vara att sätta ramar och övervaka spelreglerna på marknaden, ansvara för samhällsplaneringen och infrastrukturen samt skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt, anför motionärerna. De menar att när staten agerar såväl domare som spelare på marknaden är risken stor att konkurrensen snedvrids och att investeringar inte görs på ett optimalt sätt i de företag som har de bästa förutsättningarna. Vid en ägarspridning skall marknadsmässiga priser råda och försäljningen skall ske i den takt som är möjlig med hänsyn till andra introduktioner på aktiemarknaden, understryker motionärerna. De anser att det finns anledning att gå vidare med utförsäljning av det statliga ägandet av företag, i princip enligt det program som antogs av riksdagen hösten 1991, och att ytterligare företag bör bli föremål för försäljning. De företag som är aktuella för utförsäljning är sådana som är verksamma inom konkurrensutsatt verksamhet – monopolföretag kan inte säljas innan omstrukturering har skett. Det finns självfallet ingen anledning att byta ett monopol mot ett annat, säger motionärerna. Mot bakgrund av det redovisade resonemanget vill de markera att regeringens ambition att börsintroducera Telia är bra.

Regeringens ambition att göra Telia till en folkaktie är också bra, men börsintroduktionen borde ha skett tidigare, anför motionärerna. De avvisar regeringens förslag om att staten skall behålla minst 51 % av aktierna i Telia. Om regeringens förslag skulle vinna riksdagens gillande innebär det att statens intäkter för aktierna blir lägre än om staten deklarerar att man avser att lämna majoritetsägandet, befarar motionärerna. De anser också att det är till nackdel för företaget och de anställda att regeringen inte ger tydliga besked i ägarfrågan. Regeringen borde tydligt ha klargjort att staten har för avsikt att lämna majoritetsägandet, även om försäljningen av aktierna inte sker vid ett och samma tillfälle. Försäljningen bör ske i den takt som marknaden förmår att absorbera till ett tillräckligt bra pris, menar motionärerna. De anser att det är angeläget att ägarspridningen sker på ett sådant sätt att Teliaaktien blir en verklig folkaktie; en bred allmänhet och de anställda bör ses som en viktig målgrupp. Aktieposterna bör vara så små att det finns möjlighet också för småsparare att köpa en aktiepost, sägs det.

Regeringen har fått riksdagens bemyndigande att besluta om lån i Riksgäldskontoret inom en ram av 100 miljoner kronor för att täcka kostnaderna för den tidigare planerade sammanslagningen av Telia och Telenor, konstaterar motionärerna avslutningsvis. För den börsintroduktion som var planerad har regeringen fått riksdagens bemyndigande att besluta om ytterligare ett lån inom en ram om 150 miljoner kronor. Av dessa totalt 250 miljoner kronor redovisar regeringen i propositionen att ca 130 miljoner kronor är förbrukade, säger motionärerna och påpekar att kostnaden för regeringens misslyckande med Telia–Telenor-affären därmed har framkommit.

I motion 1999/2000:N33 (c) föreslås att riksdagen skall avslå regeringens förslag om bemyndigande att minska statens ägande i Telia med högst 49 % och i stället uttala sig för en försäljning av statens aktieinnehav. Vidare före-

slås att 60 miljarder kronor av försäljningssumman skall anvisas till utbyggnad av en digital infrastruktur. Motionärerna hänvisar till ett förslag av Centerpartiet rörande telekommunikationsmarknadens och Telias framtid i motion 1999/2000:N21 om den uppbrutna fusionen Telia–Telenor. Centerpartiet föreslår i den förstnämnda motionen att regeringen skall bemyndigas att avyttra större delen av statens ägande i Telia på sikt. En avyttring av ägandet kan t.ex. göras genom att privatpersoner erbjuds aktien före institutionella placerare och att posterna görs så små att många personer kan ta del av erbjudandet, varigenom Telia kan bli en folkaktie, anför motionärerna. De menar att det bör ankomma på regeringen att avgöra lämplig tidpunkt för avyttrandet för att erhålla högsta möjliga utdelning av försäljningen. En del av medlen från försäljningen bör avsättas för en modern, digital infrastruktur, föreslår motionärerna. De hänvisar till att Centerpartiet i en motion från allmänna motionstiden, 1999/2000:T703, har redovisat hur en sådan infrastruktur skall utformas. Denna fråga har också tagits upp i motion 1999/2000:T26 (c) med anledning av proposition 1999/2000:86 om ett informationsnät för alla. Motionärerna beklagar att regeringen för en passiv politik när det gäller satsningen på en modern, digital infrastruktur. En avveckling av en större del av aktierna i Telia än den regeringen föreslår lämnar utrymme för både en satsning på en digital allemansrätt och avbetalning på statsskulden, anför motionärerna.

Riksdagen bör bemyndiga regeringen att i ett första steg inom 18 månader minska det statliga ägandet i Telia till under 50 % och inom fyra år helt avveckla det statliga ägandet, anför det i motion 1999/2000:N34 (fp). Det Folkpartiet våren 1999 anförde mot regeringens då aktuella förslag om sammanslagningen av Telia och Telenor är fortfarande giltigt, säger motionärerna. Deras avgörande invändning mot det nu aktuella förslaget är av ideologisk, principiell natur. Staten skall inte äga företag annat än i undantagsfall, och staten skall inte ha den dubbla rollen att bestämma spelreglerna och samtidigt agera på marknaden. Ett fortsatt statligt majoritetsägande är inte motiverat i detta fall, anser motionärerna. De menar att staten skall dra upp riktlinjer och ramar för vad som är acceptabelt genom lagar och förordningar och samtidigt motverka monopol. Staten bör därutöver inte ha någon roll som aktör på marknaden, annat än i speciella undantagsfall. I propositionen om sammanslagning av Telia och Telenor bands Telia vid ett statligt svensk-norskt majoritetsägande i minst 16 år, erinrar motionärerna om. De konstaterar att i den nu aktuella propositionen finns det inte någon tidsgräns för när det statliga majoritetsägandet skall avvecklas, än mindre när det statliga ägandet skall avvecklas helt. Detta är motionärernas avgörande skäl till att propositionen bör avvisas.

Den tekniska utvecklingen, liberaliseringen av telemarknaden och globaliseringen ställer Telia inför omfattande utmaningar, anför motionärerna vidare. De anser därför att Telia bör få ett privat ägande och börsintroduceras. Ett kvardröjande statligt ägande kan utgöra en hämsko för Telia, och risken är stor att företagets värde på börsen kommer att påverkas negativt av det statliga ägandet – den s.k. politikerrabatten. Motionärerna menar att det statliga ägandet nu bör minskas till under 50 % som ett tydligt steg i riktning mot att helt avveckla det statliga ägandet. I vilken takt försäljningen av det

statliga aktieägandet bör ske måste bedömas med hänsynstagande till bl.a. utvecklingen på aktiemarknaden, anser motionärerna. Därför föreslås regeringen, som nämnts, ges ett bemyndigande att – som ett första etappmål – inom 18 månader avveckla det statliga majoritetsägandet och inom 4 år helt avveckla det statliga ägandet av Telia. Motionärernas ambition är att Telia skall bli en folkaktie. För detta behövs inga särskilda rabatter men väl att privatpersoner garanteras en viss andel så att det inte enbart blir institutioner som utgör ägare, anför motionärerna. Avslutningsvis sägs att de accepterar att regeringen får utnyttja den låneram, som etablerades för kostnader i samband med börsintroduktion och försäljning av aktier i det planerade, nya bolaget Telia–Telenor, till kostnader för börsintroduktion av Telia och försäljning av aktier i detta bolag samt att låneramen får utökas med 80 miljarder kronor.

Övriga motioner

Utskottet behandlar också i detta betänkande två motioner som väckts enligt 3 kap. 15 § riksdagsordningen med anledning av händelse av större vikt, 1999/2000:N21 (c) och 1999/2000:N20 (fp), och en motion från allmänna motionstiden, 1999/2000:T705 (fp).

I den förstnämnda motionen, 1999/2000:N21 (c), med rubriken Den uppbrutna fusionen Telia–Telenor, föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att, vid lämplig tidpunkt, sälja statens aktieinnehav i Telia, att riksdagen skall anvisa 60 miljarder kronor av försäljningsintäkterna till utbyggnad av digital infrastruktur i hela landet och att riksdagen hos regeringen skall begära förslag till närmare utformning av en sådan infrastruktur. Det statliga ägandet av Telia innebär bl.a. att bolaget har svårt att göra stora förvärv, då det inte kan betala med egna aktier, säger motionärerna. De anser att det är viktigt för Telias framtida utveckling att det finns en beredskap för nya möjligheter till såväl samarbete i nätverk som fusioner med andra företag, då fusionen med Telenor spruckit. Mot denna bakgrund menar motionärerna att Telia bör privatiseras, varvid regeringen bör avgöra lämplig tidpunkt för försäljningen. Ett eventuellt fortsatt statligt ansvar för delar av Telias verksamhet bör vara beroende av de beslut som fattas avseende framtida infrastrukturinvesteringar, anser motionärerna. De menar att en börsintroduktion och försäljning av Telia bör utformas så att Teliaaktien kan bli en s.k. folkaktie, med många små aktieägare. Även om Telia säljs kvarstår statens grundläggande ansvar för en fungerande infrastruktur i hela landet, anser motionärerna. De menar att frågan om Telias ställning måste behandlas i *ett* sammanhang tillsammans med frågan om den framtida digitala infrastrukturen. Kostnaden för en heltäckande digital infrastruktur, inklusive s.k. aktiva komponenter, har i två underlagsmaterial till IT-infrastrukturutredningen uppskattats till ca 80 miljarder kronor, säger motionärerna. Utan de nämnda aktiva komponenterna uppskattar motionärerna kostnaden till ca 60 miljarder kronor, varigenom en mycket stor andel av befolkningen skulle omfattas. Av de medel som frigörs vid en försäljning av Telia bör därför 60 miljarder kronor avsättas för utbyggnad av den digitala infrastrukturen, föreslås det.

I motion 1999/2000:N20 (fp) med rubriken Affären mellan Telia och Telenor föreslås att riksdagen skall uppdraga åt och bemyndiga regeringen att ta upp förhandlingar om ett uppbrytande av aktieägaravtalet vad gäller fusionen mellan Telia och Telenor (som var aktuell då motionen avlämnades). Folkpartiet har sedan lång tid tillbaka drivit frågan om försäljning av statliga företag, mot bakgrund av ideologiska och principiella skäl, sägs det. Fusionen mellan Telia och Telenor har på ett övertydligt sätt demonstrerat nackdelarna med ett statligt ägande, anser motionärerna. De menar att tågordningen var helt fel och att Telia i stället först skulle ha börsnoterats och staten avvecklat sitt ägande i bolaget. Telia hade haft förutsättningar att bli en verklig folkaktie, säger motionärerna. Ett fortsatt statligt ägande är inte ens motiverat enligt de traditionella argument som brukar anföras för statligt ägande, dvs. att det rör sig om ett tekniskt monopol, anför motionärerna. De konstaterar att det på detta område, liksom på andra, har varit möjligt att särskilja frågor som har att göra med nätet och de fasta anläggningarna från frågan om de tjänster som är kundens huvudintresse. På det sistnämnda området finns ingen roll längre för ett statligt monopol och därmed inte heller någon roll för staten som ägare, sägs det.

I den tredje motionen, 1999/2000:T705 (fp), begärs ett riksdagsuttalande om försäljning av Telia. Telia har startat en egen cd-rom-produktion, egna elektroniska tidningar och agerar på TV-marknaden, anför motionärerna. De menar att detta är olämpligt för ett statligt företag som bakom sig har statens kreditvärdighet. Försäljningen av Telia brådskar och bör ske på ett sätt som inte ger företaget monopol på det lokala nätet, anser motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

Upplysningar i ärendet har lämnats av näringsminister Björn Rosengren och av koncernchefen Jan-Åke Kark, Telia.

Avtalet om avveckling av samgåendet Telia–Telenor är, enligt uppgift från Näringsdepartementet, under påskrift. Avtalet är gjort med förbehåll för Stortingets godkännande.

Näringsutskottet behandlar IT-propositionen i yttrande 1999/2000:NU5y till trafikutskottet. Riksdagen fattar beslut rörande denna proposition i juni 2000.

I motion 1999/2000:N37 (s) berörs frågan om det statliga ägandet i andra europeiska telekommunikationsoperatörer. Utskottet har från Näringsdepartementet inhämtat uppgifter om det statliga ägandet i vissa europeiska telekommunikationsoperatörer enligt tabellen på nästa sida.

Bolag	Land	Statlig ägarandel, %
Austria Telecom ¹	Österrike	100
Belgacom ¹	Belgien	100
British Telecommunications	Storbritannien	0
Deutsche Telekom	Tyskland	67
Eirecom	Irland	3
France Télécom	Frankrike	62
OTE	Grekland	51
Portugal Telecom	Portugal	11
Sonera	Finland	55
Swisscom	Schweiz	66
Telecom Italia	Italien	3
Telefónica	Spanien	0
TeleDanmark	Danmark	0
Telenor	Norge	100

¹ Beslut om börsintroduktion har fattats

Utskottets ställningstagande

Börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m.

Sverige intar en ledande position på IT-området. I en nyligen publicerad undersökning av den internationella dataorganisationen International Data Corporation (IDC) – World Times Survey 2000 – jämfördes 55 länder avseende 23 variabler på IT-området, t.ex. pc-infrastruktur, social infrastruktur, Internetanvändning och utbildningsnivå. I denna jämförelse placerades Sverige först, följt av Förenta staterna och Finland. Sett till informationsteknikens andel av BNP har Sverige den näst högsta i världen efter Förenta staterna, enligt uppgift i IT-propositionen.

Telia är en av de ledande aktörerna på marknaderna för telekommunikationstjänster – såväl fasta som mobila, Internet och bredband. Telias framskjutna position sammanhänger bl.a. med ett nära samarbete med Telefonaktiebolaget LM Ericsson och andra FoU-intensiva IT-företag.

För att Telia skall kunna fortsätta att utvecklas på ett positivt sätt är det nödvändigt att Telia får likvärdiga verksamhetsförutsättningar som konkurrenterna. Detta innebär bl.a. att bolaget bör ges möjlighet att verka på marknaden genom att expandera, dra till sig externt kapital och förvärva andra företag mot betalning i egna aktier. Staten bör därför minska sitt ägande i Telia och börsnotera bolaget. Utskottet tillstyrker sålunda att regeringen ges ett bemyndigande att minska ägandet i Telia.

I de här aktuella motionerna från företrädare för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet förordas att regeringen skall bemyndigas att sälja hela Telia. Enligt utskottets mening skulle detta vara olämpligt. Utskottet konstaterar att i flera av de europeiska telekommunikationsoperatörer som börsintroducerats under senare tid har ett statligt majoritetsägande behållits; det gäller telekommunikationsoperatörerna i Tyskland, Frankrike, Finland, Schweiz och Grekland. Utskottet anser att det är en fördel för Telia att staten nu behåller ett majoritetsägande i bolaget. Ett

sådant ägande kan fungera som en spärr mot den risk för fientliga uppköp som ofta kan följa av förändringar i ägarstrukturen. Enligt uppgift pågår en utveckling bland de europeiska telekommunikationsoperatörerna, där olika bolag bildar nätverk, bl.a. för att avvärja fientliga uppköp. För närvarande kan inte Telia delta i ett sådant nätverksbyggande, eftersom bolaget inte kan agera på marknaden. Med ett minskat statligt ägande, i enlighet med regeringens förslag, kommer Telia emellertid att ges möjlighet att delta på samma villkor som de andra europeiska telekommunikationsoperatörerna.

I motion 1999/2000:N37 (s) begärs ett riksdagsuttalande om vikten av ett statligt majoritetsägande i Telia. Regeringens förslag innebär ett bemyndigande att minska det statliga ägandet till lägst 51 %, dvs. ett fortsatt statligt majoritetsägande i Telia. Om en ytterligare minskning av ägandet skulle bli aktuell, måste regeringen återkomma till riksdagen. Utskottet ser, som nyss nämnts, klara fördelar med att staten nu behåller ett majoritetsägande. Därmed får den nämnda motionen anses vara tillgodosedd.

Förändringar av statens ägande i Telia kan ske antingen genom att staten säljer aktier eller genom en nyemission. En kombination kan också vara möjlig. Regeringen anger i propositionen, som nämnts, att den har för avsikt att genomföra en börsintroduktion, eventuellt kombinerad med en nyemission, under våren 2000, om marknadsmässiga förutsättningar föreligger. Utskottet har inget att erinra mot detta. Tidpunkt, omfattning och formerna för en börsintroduktion bör självfallet väljas så att bästa utdelning erhålls för staten, dvs. svenska folket.

Regeringen meddelar också sin avsikt att Teliaaktien skall få ställning som en folkaktie. Detta kan åstadkommas genom att storleken på de aktieposter som erbjuds den svenska allmänheten avpassas så att det blir möjligt för många privatpersoner att köpa Teliaaktier. Utskottet anser, i likhet med regeringen men till skillnad från vad som förespråkas i en av de här aktuella motionerna – 1999/2000:N36 (m), att rabatter till privatpersoner inte skall ges. Det skulle innebära en statlig subvention till de personer som har ekonomisk möjlighet att köpa Teliaaktier, på bekostnad av dem som saknar en sådan möjlighet.

I den nyssnämnda motionen berörs också frågan om behovet av klargörande av det statliga regelverket inom teleområdet. Utskottet konstaterar att detta är en fråga som egentligen inte hör samman med det här aktuella ärendet om börsintroduktion av Telia. I sammanhanget kan dock noteras att regeringens – och utskottets – inställning är att accessnätet skall öppnas för konkurrens.

Regeringen begär också, som nämnts, riksdagens bemyndigande att utnyttja den låneram som etablerades för kostnader i samband med börsintroduktion och försäljningen av aktier i Telia–Telenor för kostnader för börsintroduktion av Telia och försäljning av aktier i bolaget samt att utöka låneramen med 80 miljoner kronor till 230 miljoner kronor. Utskottet har inget att invända mot detta.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna 1999/2000:N37 (s), 1999/2000:N36 (m), 1999/2000:N32 (m), 1999/2000:N35 (kd), 1999/2000:N33 (c), 1999/2000:N21 (c), 1999/2000:N34 (fp), 1999/2000:N20 (fp) och 1999/2000:T705 (fp) i berörda delar.

Frågan om utbyggnad av en digital infrastruktur och finansieringen av en sådan med medel från en försäljning av Telia tas upp i motionerna 1999/2000:N21 (c) och 1999/2000:N33 (c). Utskottet konstaterar att regeringen samtidigt med den här aktuella propositionen har lagt fram IT-propositionen i vilken föreslås mål, inriktning och prioritering av områden för IT-politiken. Näringsutskottet justerar senare i dag ett yttrande till trafikutskottet över den sistnämnda propositionen jämte motioner (yttr. 1999/2000:NU5y). Därmed går utskottet här inte närmare in på frågan om den digitala infrastrukturen, utan avstyrker de båda nyssnämnda motionerna i berörda delar.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1999/2000:84 och med avslag på motionerna 1999/2000:T705 yrkande 9, 1999/2000:N20, 1999/2000:N21 yrkande 1, 1999/2000:N32, 1999/2000:N33 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:N34, 1999/2000:N35, 1999/2000:N36 och 1999/2000:N37

dels bemyndigar regeringen att minska statens ägande i Telia AB till lägst 51 % av samtliga aktier,

dels bemyndigar regeringen att utnyttja de medel som inte utnyttjats för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia–Telenor för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia AB,

dels godkänner vad regeringen föreslår om en utökad låneram med 80 miljoner kronor för statens kostnader i detta sammanhang,

res. 1 (m, kd, c, fp)

2. beträffande *finansiering av digital infrastruktur*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:N21 yrkandena 2 och 3 och 1999/2000:N33 yrkande 3.

res. 2 (m, kd, fp) – motiv.

res. 3 (c)

Stockholm den 9 maj 2000

På näringsutskottets vägnar

Per Westerberg

I beslutet har deltagit: Per Westerberg (m), Barbro Andersson Öhrn (s), Reynoldh Furustrand (s), Lennart Beijer (v), Göran Hägglund (kd), Karin

Reservationer

1. Börsintroduktion och minskat statlig ägande i Telia AB, m.m. (mom. 1)

Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Ola Karlsson (m), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m), Åke Sandström (c) och Eva Flyborg (fp) anser

dels att utskottets ställningstagande i avsnittet om börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m. bort ha följande lydelse:

Sverige intar en ledande position på IT-området. I en nyligen publicerad undersökning av den internationella dataorganisationen International Data Corporation (IDC) – World Times Survey 2000 – jämfördes 55 länder avseende 23 variabler på IT-området, t.ex. pc-infrastruktur, social infrastruktur, Internetanvändning och utbildningsnivå. I denna jämförelse tog Sverige, efter många år på andra platsen, första platsen från Förenta staterna. Sverige har en hög IT-penetration när det gäller bl.a. andel av befolkningen med tillgång till PC (67 %), andel med tillgång till Internet (55 %) och andel som använder mobiltelefoner i arbetet eller privat (65 %). Det finns flera skäl till detta; Sveriges tidiga avreglering av telemarknaden, som genomfördes under den borgerliga regeringstiden 1991–1994, i kombination med Sveriges aktivitet på standardiseringsområdet (t.ex. NMT, GSM och WAP) har gjort den svenska marknaden till ett föredöme och har medfört att den ofta använts som testmarknad.

Utskottet delar den syn på statligt ägande av företag i allmänhet och av Telia i synnerhet som redovisas i motionerna 1999/2000:N36 (m), 1999/2000:N32 (m), 1999/2000:N35 (kd), 1999/2000:N33 (c), 1999/2000:N21 (c), 1999/2000:N34 (fp), 1999/2000:N20 (fp) och 1999/2000:T705 (fp). Statens främsta näringspolitiska uppgift är sålunda att ange ramar och regelsystem för näringslivets verksamhet och bidra till att skapa betingelser för långsiktig tillväxt. Om staten samtidigt uppträder som ägare och som utformare av de regler som gäller för näringslivets verksamhet uppstår en rad problem, bland vilka följande kan nämnas: risk för konkurrenssnedvridning, risk för inoptimala investeringsbeslut samt svårigheter att tillföra kapital till företag som behöver kapital för expansion. Grundprincipen måste, enligt utskottets mening, vara att konkurrenssatt verksamhet skall bedrivas i privat regi.

När det gäller det statliga ägandet av Telia anser utskottet – i likhet med vad som anförs i de nyssnämnda motionerna – att försäljningen av statens aktier borde ha inletts för flera år sedan. Näringsutskottet diskuterade också i början av detta år möjligheten att då ge regeringen bemyndigande att sälja statens aktier i Telia. Företrädarna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet väckte nämligen i december 1999

frågan om ett initiativ av utskottet, med innebörd att riksdagen skulle ge regeringen fullmakt att sälja Telia. Företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet avvisade dock detta förslag, varefter företrädarna för de övriga fyra partierna reserverade sig mot beslutet och menade att utskottet borde ha tagit ett sådant initiativ. Om regeringen då hade getts den föreslagna fullmakten hade nästan ett halvår vunnits.

Telia är en av de ledande aktörerna på marknaderna för telekommunikationstjänster – såväl fasta som mobila, Internet och bredband. Telias framskjutna position sammanhänger bl.a. med ett nära samarbete med Telefonaktiebolaget LM Ericsson och andra FoU-intensiva IT-företag. För att Telia skall kunna fortsätta att utvecklas på ett positivt sätt är det nödvändigt att en privatisering omedelbart inleds. Samtidigt bör statsmakterna klargöra att privatiseringen inte skall innebära ett fortsatt statligt majoritetsägande, utan att det statliga ägandet skall minskas till under 50 % så snart marknadsförutsättningarna medger det. Vidare bör klargöras att avsikten därefter är att snarast möjligt sälja hela Telia. Ett kvardröjande statligt ägande kan utgöra en hämsko för Telia, och risken är stor att företagets värde på börsen kommer att påverkas negativt av det statliga ägandet – en s.k. politikerrabatt kan komma att uppstå. Riksdagen bör således ge regeringen ett bemyndigande att helt avveckla statens ägande i Telia.

Utskottet vill erinra om det stora misslyckande som regeringens vilja att slå samman Telia och Telenor innebar. Genom den spruckna affären har mångmiljardbelopp förspillts genom förlorade kunder, förlorade affärer och misslyckat fusionsarbete. Relationerna mellan Sverige och Norge har lidit skada, förtroendekapital har förstörts och smittoeffekterna till andra områden är betydande. Sammantaget är Telia–Telenor-affären ett praktexempel på varför statliga företag bör privatiseras.

Genom en privatisering av Telia kommer bolaget bl.a. att ges möjlighet att verka på marknaden genom att expandera, dra till sig externt kapital och förvärva andra företag mot betalning i egna aktier. Förändringar av statens ägande kan ske antingen genom att staten säljer aktier eller genom en nyemission. En kombination kan också vara möjlig. Tidpunkt, omfattning och formerna för en börsintroduktion bör självfallet väljas så att bästa utdelning erhålls för staten, dvs. svenska folket.

Det är, enligt utskottets mening, viktigt att Teliaaktien får ställning som en folkaktie. Detta kan lämpligen åstadkommas genom att storleken på de aktieposter som erbjuds den svenska allmänheten avpassas, så att det blir möjligt för många privatpersoner att köpa Teliaaktier.

Utskottet vill också något beröra behovet av att så snart som möjligt klargöra det statliga regelverket inom teleområdet, vilket tas upp i en av de här aktuella motionerna. Det gäller reformer avseende mobiltelefonin – s.k. tredjepartsaccess till de berörda näten (s.k. local loop unbundling, LLUB), s.k. nationell roaming (gemensam täckning av hela landet av licenshavarna), nummerportabilitet och fördelningen av den tredje generationens mobiltelelicenser (UMTS) – samt klargörande av konkurrensrätten för samtliga accessformer för data och teletrafik. Här bör regeringen så snart som möjligt vidta åtgärder.

Regeringen begär, som nämnts, riksdagens bemyndigande att utnyttja den låneram som etablerades för kostnader i samband med börsintroduktion och försäljningen av aktier i Telia–Telenor för kostnader för börsintroduktion av Telia och försäljning av aktier i bolaget samt att utöka låneramen med 80 miljoner kronor till 230 miljoner kronor. Utskottet har inget att erinra mot detta.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i de sistnämnda delarna, medan bemyndigandet att minska statens ägande i Telia föreslås få den utformning som utskottet redovisat. Motionerna 1999/2000:N36 (m), 1999/2000:N32 (m), 1999/2000:N35 (kd), 1999/2000:N33 (c), 1999/2000:N21 (c), 1999/2000:N34 (fp), 1999/2000:N20 (fp) och 1999/2000:T705 (fp) blir därmed i sak tillgodosedda i berörda delar. Motion 1999/2000:N37 (s), i vilken efterfrågas ett riksdagsuttalande om vikten av ett fortsatt statligt majoritetsägande i Telia, avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1999/2000:84 momenten 2 och 3, med anledning av proposition 1999/2000:84 moment 1, med bifall till motionerna 1999/2000:T705 yrkande 9, 1999/2000:N21 yrkande 1, 1999/2000:N32, 1999/2000:N33 yrkande 2, 1999/2000:N35 och 1999/2000:N36, med anledning av motionerna 1999/2000:N33 yrkande 1 och 1999/2000:N34 och med avslag på motionerna 1999/2000:N20 och 1999/2000:N37

dels bemyndigar regeringen att minska statens ägande i Telia AB i enlighet med vad utskottet anförde,

dels bemyndigar regeringen att utnyttja de medel som inte utnyttjats för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia–Telenor för kostnader i samband med den planerade börsintroduktionen av Telia AB,

dels godkänner vad regeringen föreslår om en utökad låneram med 80 miljoner kronor för statens kostnader i detta sammanhang.

2. Finansiering av digital infrastruktur (mom. 2, motiveringen)

Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Ola Karlsson (m), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m) och Eva Flyborg (fp) anser att utskottets ställningstagande i avsnittet om finansiering av digital infrastruktur bort ha följande lydelse:

Frågan om utbyggnad av en digital infrastruktur och finansieringen av en sådan med medel från en försäljning av Telia tas upp i motionerna 1999/2000:N21 (c) och 1999/2000:N33 (c). Utskottet konstaterar att regeringen samtidigt med den här aktuella propositionen har lagt fram IT-propositionen i vilken föreslås mål, inriktning och prioritering av områden för IT-politiken. I motioner (m; kd; fp) har företrädare för respektive partier redovisat sina ståndpunkter när det gäller den framtida IT-politiken. Näringsutskottet justerar senare i dag ett yttrande till trafikutskottet över den

sistnämnda propositionen jämte motioner (yttr. 1999/2000:NU5y). Därmed går utskottet här inte närmare in på frågan om den digitala infrastrukturen, utan avstyrker de båda nyssnämnda motionerna i berörda delar.

1999/2000:NU18

3. Finansiering av digital infrastruktur (mom. 2)

Åke Sandström (c) anser

dels att utskottets ställningstagande i avsnittet om finansiering av digital infrastruktur bort ha följande lydelse:

Utskottet anser – i likhet med vad som anförs i motionerna 1999/2000:N33 (c) och 1999/2000:N21 (c) – att staten bör ta ansvar för utbyggnad av en digital infrastruktur. Tillgången till en fast infrastruktur för telefoni och datakommunikation på lika villkor i hela landet måste, enligt utskottets mening, vara ett statligt ansvar. Utbyggnaden av den digitala infrastrukturen bör utformas på det sätt som redovisas i motion 1999/2000:T703 (c).

Kostnaden för en utbyggnad av den digitala infrastrukturen har beräknats till 60 miljarder kronor. Utskottet anser att dessa medel bör tas från de medel som erhålls vid försäljning av Telia. Resterande medel från försäljningen bör användas för avbetalning på statsskulden.

Riksdagen bör sålunda anmoda regeringen dels att ta fram ett förslag till utbyggnad av en digital infrastruktur, dels att finansiera denna utbyggnad med 60 miljarder kronor från försäljningen av Telia. Med detta tillstyrker utskottet motionerna 1999/2000:N33 (c) och 1999/2000:N21 (c) i berörda delar.

Utskottet konstaterar att regeringen samtidigt med den här aktuella propositionen har lagt fram IT-propositionen i vilken föreslås mål, inriktning och prioritering av områden för IT-politiken. Den nyssnämnda motionen 1999/2000:T703 (c) behandlas i det sammanhanget. Näringsutskottet justerar senare i dag ett yttrande till trafikutskottet över propositionen jämte motioner (yttr. 1999/2000:NU5y).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *finansiering av digital infrastruktur*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:N21 yrkandena 2 och 3 och 1999/2000:N33 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Särskilt yttrande

Börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m.
(mom. 1)

Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Karlsson och Ola Sundell (alla m) anför:

Vi vill peka på att *ett* sätt att uppnå målet att Telia skall bli en folkaktie kan vara att vid försäljningen ge en mindre rabatt. Det kan skapa en avsevärt större efterfrågan – mer än dubbelt så stor enligt erfarenheter gjorde vid tidigare privatiseringar av AssiDomän AB och Pharmacia AB – och därmed

möjlighet att sälja en stor post aktier till ett bra pris. En rabatt kan bidra till 1999/2000:NU18
att en bred, svensk allmänhet får möjlighet att köpa Teliaaktier.

Ärendet	1
Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	2
Motionerna	2
Utskottet	3
Propositionen	3
Bakgrund.....	3
Avveckling av planerad sammanslagning mellan Telia och Telenor	4
Utvecklingen av telekommunikationsmarknaden och Telias framtida inriktning	4
Börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia	5
Kostnader för arbetet med planerad sammanslagning av Telia och Telenor samt kostnader för börsintroduktionen av Telia	5
Motionerna.....	6
Motioner väckta med anledning av propositionen.....	6
Övriga motioner	10
Vissa kompletterande uppgifter	11
Utskottets ställningstagande.....	12
Börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m.	12
Finansiering av digital infrastruktur	14
Hemställan	14
Reservationer.....	15
1. Börsintroduktion och minskat statlig ägande i Telia AB, m.m. (m, kd, c, fp).....	15
2. Finansiering av digital infrastruktur (m, kd, fp).....	17
3. Finansiering av digital infrastruktur (c)	18
Särskilt yttrande.....	18
Börsintroduktion och minskat statligt ägande i Telia AB, m.m. (m) ..	18